

כתר התורה

ע"ש רבי יצחק אבוחצירא זצוק"ל

הרב יצחק יוסף שליט"א

בית ההוראה הארצי כתר תורה ע"פ פסקי מרן

פרשת תצוה-זכור תשפ"ו

העלון השבועי

מאמר השבוע

הרב אברהם רחמים

מי לא מופיע בפרשה?

בשל כך קללת הצדיק שהייתה אמורה לעשות רושם על חינוך, נדחתה פרשה ועוד פרשה עד שכבר הגענו אל הפרשה הכי רחוקה מפרשת 'כי תשא' והיא פרשת 'תצווה' שהיא הסמוכה לה, ורק בה נמחה שמו של משה רבינו. – הרי לנו טעם נפלא מדוע נמחה שמו דווקא בפרשת תצווה!

מעתה נוכל להקשות קושייה עצומה. הנה, משה רבינו לא הוזכר שמו בפרשה זו משום שקללת צדיק אפילו על תנאי באה, והקושייה היא: מה עם מיצוי הדין עם בני ישראל עצמם, הרי הקב"ה אמר בכבודו 'מי אשר חטא לי אמחנו מספרי', לצערנו הרב ידוע ומפורסם כי עם ישראל אכן חטאו, הם עשו את העגל והרי הקב"ה אמר דברים אלו, אם כן מן הראוי היה למחות את 'שונאי ישראל' מן הספר?

אכן בס"ד עשיתי בדיקה על המילה 'ישראל' כמה מופיעה בתורה יצא שהיא מופיעה בתורה כ- 512 פעמים ואכן נמצא כי מעת שמופיע השם 'ישראל' בפעם הראשונה [פרשת וישלח] עד סוף התורה, אין פרשה שלא מופיע בה השם 'ישראל'. אם כן, השאלה נמצאת במקומה מדוע אין פרשה ששם 'ישראל' אינו נמצא?

אחר מחשבה עשיתי חיפוש שוב פעם על המילים 'בני ישראל' וכאן נמצא דבר מעניין כי השם של 'בני ישראל' מפרשת וישלח עד חומש דברים מופיע בכל הפרשות חוץ מפרשה אחת – והיא פרשת וישב.

נוכל לתת טעם בדבר. הנה פרשת וישב היא פרשה שהיה בה שנאת חינוך בין 'בני ישראל' וכמו שפירש רש"י על הפסוק 'נסעו מזה' – נסעו מן האהבה. ע"כ, הרי שם לא התנהגו כמו בנים של איש אחד. ומשם נחסרה המילה 'בני ישראל'.

ונוכל לבאר מדוע דווקא המילה 'בני' נחסרה? יש לומר: הנה, הקב"ה אמר 'מי אשר חטא לי אמחנו מספרי' ובגמרא אמרו חז"ל: 'ודי זהב? מאי ודי זהב? אמרי דבי רבי ינאי כך אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די הוא גרם שעשו את העגל אמרי דבי רבי ינאי אין ארי נודה מתוך קופה של תבן אלא מתוך קופה של בשר.

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מניין שחזר הקב"ה והודה לו למשה שנאמר 'וכסף הרביתי להם וזהב עשו לבעל'. (ברכות דף לב.)

הרי לנו שכביכול האהבה היתרה שהקב"ה השפיע להם לישראל היא שגרמה לחטא. ההנהגה של הקב"ה עם ישראל כבנים אהובים, היא שגרמה להם לעשות את העגל. הרי כי המילה 'בני' היא שחטאו, לכן נמחק 'בני' – ולא ישראל!

זהו שאחר הקללות בפרשת 'כי תבוא' נסמכה פרשת 'נצבים', בה אומר משה רבינו לישראל: 'אתם נצבים היום בקלכם לפני ה' אֱלֹהֵיכֶם...'

ביאר רש"י על פי המדרש: למה נסמכה פרשת אתם נצבים לקללות?, לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ ממ"ט שבתורת כהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו, התחיל משה לפייסם 'אתם נצבים היום, הרבה הכנסתם למקום ולא עשה אתכם כלייה והרי אתם קיימים לפניו: עכ"ל.

לפי הנאמר, דברי משה נפלאים. אומר משה רבינו לישראל, אני שהוצאתי מפי קללת חינוך, הרי השם שלי יצא מפרשת 'תצווה', אתם שהקב"ה הוציא מפי 'מי אשר חטא לי אמחנו מספרי' – אינו מחה את שמכם כלל מהספר – המילה 'ישראל' כתובה בכל פרשיות התורה. הקב"ה הוריד רק את התואר 'בני' – אם כן, ראו כמה גדולה מעלתכם לפני המקום.

יהי רצון שנגרש את אהבת הקב"ה אלינו תמיד ונכתב לפני הקב"ה בספרים הטובים, אמן!

ואתה תצוה את בני ישראל... מוזכר בדברי חכמים כי שמו של משה רבינו אינו מופיע בפרשת תצווה על אף שמופיע בכל הפרשיות כולם, מחומש 'שמות' – בו נולד משה רבינו, עד חומש 'דברים' – שבו עומד ומדבר אל בני ישראל לפני מותו. – [שמו של משה רבינו מופיע בכל חומש דברים חוץ מארבע פרשיות: עקב, שופטים, כי תצא, נצבים]

מהי הסיבה שאין מוזכר שמו בפרשה זו? מבואר משום שבפרשת 'כי תשא' אמר הקב"ה למשה: 'הרף ממני... ואמחה את שמם מתחת השמים ואעשה אותך לגוי גדול' או אז משה רבינו עומד בתפילה ואומר 'ועתה את תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת' הרי שהוציא קללת חינוך מפיו, כידוע קללת צדיק אפילו על תנאי באה.

מעתה השאלה היא, אם דברי משה נאמרו בפרשת 'כי תשא', לכאורה מן הראוי להימחק שמו בפרשיות הבאות לאחר מכן ולא בפרשיות שהיו קודם לכן כמו בפרשת 'תצווה'?

אכן, נמצאו טעמים לדבר. משה רבינו אמר 'ואם אין מחני נא מספרך' – נוטריקון ספ"ר, דהיינו הספר העשירים מתחילת התורה. הפרשה העשירים מבראשית הינה פרשת 'תצווה'.

טעם נפלא נוכל להביא, על פי ביאור הפסוק במגילה העוסק בהפלת הפור שהמן עשה. נאמר כך: 'בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שמיים עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני ה' מיום ליום ומהחדש להחדש שנים עשר הוא חדש אדר' (אסתר ג, ח-ז)

מבאר המלבי"ם כך: הגורל הזה היה מן ממיני הגורלות שנקרא שמו פור, והגורל הזה היה רגיל לפני המן להגריל בו בכל עת, וע"י הגורל הזה הגריל מיום ליום, הנה הגורל היה בשלשה עשר בניסן (כמ"ש בפסוק י"ב) ובודאי מחשבת המן היה לנקום בעם ה' תיכף והתחיל בגורלו מן ארבעה עשר בניסן שהוא יום המחרת, ולא עלה בידו. ושוב הגריל על ט"ו ט"ז ניסן ותמיד דחה הגורל עד סוף ימי החודש, וכיון שהגיע לחדש הבא התחיל מיום א' של אייר ודחה הגורל מיום ליום עד יום האחרון שהוא י"ג אייר, כי הגורל מוכרח ליפול על יום אחד מימים הנגדלים, והיה בהשגחת ה' שיפול על יום המאוחר, כדי שירויחו ישראל זמן.

אח"כ חשב המן בלבו אולי החודש אינו מצליח והתחיל להגריל על החודשים והתחיל מניסן שעומד בו ולא עלה הגורל, וכן דחה הגורל מחודש לחודש עד החודש האחרון שהוא אדר, ושוב לא הגריל על ימי החודש כי כבר בגורל הראשון יצא יום י"ג, ובא גורלו על י"ג אדר, ואם היה מגריל על החדשים תחלה, וממילא היה נופל ג"כ על אדר שהוא חדש המאוחר ואח"כ היה מגריל על הימים היה בא הגורל על יום האחרון של חדש אדר. אבל יען הגריל על הימים תחלה, ולא היה במחשבתו להגריל על החדשים נפל על היום האחרון מיום י"ד שהתחיל בו שהוא יום י"ג הבא. ועל כך אומר הכתוב: 'מיום ליום ומהחדש לחודש'. תחלה דחה הגורל מיום אל יום ואח"כ מחודש אל חודש, עכ"פ מן הגורל הזה כבר היה לו לראות שעת ה' הופיע בגורל הזה להרויח זמן לתשועת ישראל, ועל זה אומר 'הוא הגורל לפני המן, שהגורל הזה היה מוכן לפני המן למפלתו: עכ"ל.

הרי לנו דבר נפלא. הקב"ה בשל אהבתו הגדולה לישראל דחה את גזירת המן ככל האפשר ומכיון שהמן עמד בחודש י"ג ניסן, הדחייה הייתה אל החודש הכי רחוק האפשרי, ואל היום הכי רחוק בחודש.

בעניינינו, הקב"ה אוהב את משה רבינו ואינו חפץ להוציא את שמו מן ספר התורה,

שאלה

אודות המנהג שנתפשט בקרב רבים בקריאת מגילת אסתר להכות את המן בשעה שמגיע החזן לתיבת המן, האם מנהג זה נכון על פי ההלכה, או יש לבטלו?

תשובה

כתב האבודרהם (הלכות פורים) בשם האבן ירחי (המנהגי הלכות מגילה אות יז) נוהגין בצרפת ובפרובינצא התינוקות לקחת אבנים חלקים ולכתוב עליהן המן, וכשמוכר הקורא את המגילה המן, הם מקישים זו על זו לחזק את שמו משום שנאמר ושמ רשעים ירקב, וכן אומר במדרש תמחה את זכר עמלק אפי' מעל העצים ומעל האבנים. ועוד הביא בשם הערוך שמנהג בבבל ועילם כל הבחורים עושים צורה בדמות המן קודם פורים ותולין אותה על גותיהם ימים ובימי הפורים עושין מדורה ותולין אותה הצור לתוכה ועומדין סביבה ומזמרין ויש להם טבעת תלויה בתוך האש שתולין בה הצורה וקופצין מצד האש לצד האחר. ע"ש. (וראה עוד בספר נפלאים מעשיך מעשה מח, "מעשה המן השני" ותרועה נחת).

וכ"כ מרן הבית יוסף סימן תרצ בשם הארחת חיים, כשמוכר הקורא שם המן ובניו מנקשים התינוקות באבנים או בלוחות עץ שבידם, וכתוב בהם שם המן ובניו ועל ידי הניקוש הם נמחקים, ולמנהג הזה יש שורש בהגדה, דאמרין "כי מחה אמה את זכר עמלק" (שמות יז יד) אפילו מעל העצים ומעל האבנים, לכן אין להלעיג על המנהגים כי לא לחינם נקבעו, והמנהג הזה נוהגים בצרפת ובפרובינצא ונותנים טעם ע"ש "ושם רשעים ירקב" (משלי יז ע"כ).

וכ"פ הרמ"א סימן תרצ סעיף יז וסיים על פי דברי הארחת חיים וז"ל: ולכן אין לבטל שום מנהג או ללעוג עליו כי לא לחינם לא הוקבעו. והגאון יעב"ץ (סידור רב יעב"ץ אות יד) כותב על אביו החכם צבי ז"ל שהיה מכה ברגליו וטופח בסנדלו כשהגיע לזכור המן. ע"כ. ועיין מגן אברהם סקכ"ב בענין מנהג עוקר הלכה, ובביאור הלכה בד"ה ואין לבטל שום מנהג מה שהשיג על זה בשם הריב"ש והפ"ח וחת"ס. ע"ש.

והנה במהרי"ל (מנהגים הלכות פורים סימן יב) כתב, הבנתי בו (מהרי" סג"ל) שלא היה מקפיד להכות המן כמנהג. ע"כ. והובא בדרכי משה סימן תרצ, ובמגן אברהם סק"ט.

ויש לעמוד על מנהג זה מהא דאיתא במסכת מגילה (יז.) במשנה, קראה סירוגין יצא. ומפרש בגמרא (יח.) דהיינו שקורא מעט ופוסק מעט. ואמרין תו התם (יח:) רבי מונא אומר משום רבי יהודה אם שהה כדי לגמור את כולה חוזר לראש. ומסקינן בגמרא דלית הלכתא כרבי מונא אלא אפילו שהה כדי לגמור את כולה יצא. וכ"פ הטור או"ח סימן תרצ, וכ"פ השו"ע שם סעיף ה.

וגדולה מזה פסק הרמ"א על פי תשובת הרשב"א (ח"א סימן רמד) דאפילו סח בינתיים יצא. מיהו גוערין במי שסח בינתיים. ע"כ. וברור שאם שח השומע בעת שהחזן קורא לא יצא שהרי לא שמע איזה תיבות וחוסר בקריאת המגילה. (ועיין שולחן ערוך סימן תרצב סעיף ב ובאחרונים שם) ולפיכך כתב הפרי מגדים (א"א ז) דצורך גדול להיות לכל אחד חומש כי בעוד שמכין הנערים המן וכיוצא, אי אפשר לשמוע כמה תיבות מש"ץ, ויוצא מה שקורא מהחומש בדיעבד. והובא במשנה ברורה סק"ט. וע"ע בפרי מגדים (מש"ז ו) שכתב, ולכן כל יא שמים יהיה לו מגילה כשירה בידו ולקרות מלה במלה בלחישא שא"א לשמוע מהש"צ הכל ובפרט שהנערים מבלבלים. ע"כ. ומה שכתב שיקרא מלה במלה עם הש"צ בלחישא, ברור שמדבר במקום שיש קושי לשמוע את החזן כגון שהמקום גדול ואין קולו נשמע כדבעי בכל קריאת המגילה, או מחמת שיש רעשים כלשהו וכדומה.

המשך בעמ' 3

נושא: מתנה לארגון מוסד לאחר מיתת המקבל

שאלה: ראובן איש עתיר בנכסים חלה את חוליו האחרון, הוא כינס את שלושת בניו ואמר להם:

א) "אתם יודעים שלכל אחד מכם הקמתי עסק משלו כמקור פרנסה, והעדפתי את זה ולא לתת לכם כסף במזומן כי זה יגמר/יתבזז. לכן הקמתי לכם עסק שתפרנסו ממנו בכבוד."

ב) דבר נוסף נשאר ברשותי עדיין הון רב כמה מיליוני ₪ בתוכנית חיסכון ובכוונתי להוריש אותו בצוואתי לארגון החסד המפורסם מהסיבה הפשוטה הם עזרו לנו בזמן מחלתה של אמה ע"ה וקיבלנו מהם הרבה עידוד, כוח, ותמיכה, ובמשך השנים תרמתי להם הרבה כסף ועקבתי אחר התנהלותם ראיתי שהם אנשים ישרי דרך ואני רוצה להוריש להם את שאר רכושתי."

כעבור יומיים ניגש בנו הבכור שמעון לאביו ואמר לו "אבא לא נעים לי לומר לך, אבל העסק שלי הסתבך בצורה קשה, והעו"ד שלי ממליץ לי להכריז על פשיטת רגל, כנראה אני לא מוצלח בניהול עסקים כמותך."

ראובן האבא שכבר שכב על מיטת חוליו, הצטער מאוד לשמוע את הבשורה, והתקשר בבחילות לרב השכונה שיבא אליו, היות וברצונו לשנות את צוואתו, בכדי לדאוג לבנו, שמעון.

עד שהרב הגיע, ועמו עורך דין לניסוח הצוואה החדשה, הורע מצבו של ראובן, והוא הבין שלא יספיק לנסח צוואה חדשה. לפיכך הודיע בפני עדים שהוא נותן את כל נכסיו לבנו, שמעון, אך לאחר מותו של שמעון, יעברו כל הנכסים לארגון החסד

כעבור 25 שנה כשהלך שמעון לעולמו, פנו היורשים לדיין לברר מה לעשות עם נכסיו. היות וחלו שינויים רבים באותם הנכסים ששמעון קיבל מאביו, וחלקם אף נמכרו לאחרים. ובכן, שאלו היורשים, מה עליהם לעשות?

תשובה:

נימוקים: מבואר בגמ' ב"ב (קלז.) שהאומר לחבירו 'נכסי לך, ואחריו לפלוני', דהיינו שהנכסים יהיו שייכים למקבל המתנה כל ימי חייו, ואחר מותו יעברו לאחר, הרי המתנה חלה, ואחר מותו של הראשון, הנכסים יעברו לשני. אלא שנחלקו התנאים מה הדין אם הראשון מכר את הנכסים, לדעת רבי - המכירה אינה חלה, והמקבל השני מוציא את הנכסים מיד הלקוחות, שהרי הראשון מכר דבר שאינו שלו למכרו. ולרשב"ג - המכירה חלה, שכוונת הנותן כשאמר 'אחריו לפלוני' הייתה שמה שישתייר ביד המקבל הראשון - יעבור למקבל השני. ולהלכה נפסק בשו"ע (סי' רמח, א), כדעת רשב"ג: 'שכיב מרע שאמר נכסי לפלוני ואחריו לפלוני, אין לשני אלא מה ששייר ראשון'. והפוסקים דנו, שמתנה כזו של 'אחריו לפלוני' יכולה לחול רק במתנת שכיב מרע, שהיא תקנת חכמים שתחול המתנה באמירה בעלמא בלא קנין, וכן היא חלה אחר מיתת הנותן, ולכן, אף כשנותן 'אחריו לפלוני' קנה אותו פלוני, אף שמתנתו חלה זמן רב אחר מיתת הנותן. אך אדם בריא אינו יכול לתת מתנה כזו, כיון שאין מתנה לאחר מיתתו (כך כתבו הקצוה"ח סי'

המשך בעמ' 4

אולם במקום שבאים ומתקבצים שם קהל יראי השם ויש שתירה מוחלטת במהלך המגילה וקול החזן הולך וחזק, לא יקרא בלחש מהמגילה שיש בידו כי לפי המציאות הדבר מעכב ומבלבל השומעים שלידו, וישנם כאלה שמהדמים בעצמם שקוראים הם בלחש, אך בפועל גורמים הם הפרעה בלא משים לציבור הושב שם, ורק אם אירע שלא שמע איזה תיבה באמצע המגילה מיד יוכל להשלימה. (ועיין פמ"ג א"א ו. והבן.) וכ"כ עוד בפמ"ג (א"א יט) וז"ל: ולכן מנהג יפה להחזיק חומש בידו, ואשרי מי שיש לו מגילה כשירה לו ולאשתו בעזרת נשים ג"כ. ע"ש. אתה הראת לדעת גודל החשיבות שיהיה לאדם מגילה כשירה בידו, שהרב פמ"ג שנה ושילש ענין זה בגי' מקומות כמבואר.

ועכ"פ מוכח מהגמרא דאין להפסיק לכתחילה באמצע קריאת המגילה ורק בדיעבד יצא. וכן אמרו עוד שם (יז.) היה כותבה דורשה ומגילה אם כיון ליבו יצא ואם לאו לא יצא. וכתב הרא"ש שם, "ודורשה" אע"פ שאסור להפסיק במגילה והכא כשמשמיע הדרשה לרבים או דורש בינו לבינו, נמצא שמפסיק בקריאתה, מכל מקום יצא בדיעבד, אי נמי כיון שאינו דורש אלא בעניינו של מגילה אין זה חשוב הפסק, והכי איתא בירושלמי, "ודורשה ובלבד שלא פליגו דעתם לעניינים אחרים עכ"ל. וכ"פ בשו"ע סעיף יג. (ומה שנוהגים הציבור לומר בקול ד' פסוקים של גאולה, כמבואר ברמ"א סעיף יז, והחזן חוזר וקורא אותן, ולכאורה בעת שהציבור קורא הלא החזן שותק, צ"ל דלא גרע מהיה דורשה שהוא מעניינו של מגילה ואינו חשוב הפסק אפילו לכתחילה) נמצא דאין להפסיק לכתחילה בקריאת המגילה, ורק בדיעבד אם הפסיק יצא ידי חובה.

וכ"כ בשער הציון יחד לשהות הרבה (יותר מכדי נשימה, עיין לקמן.) אסור אפילו בלי שיחה, דהא קראה בסירוים "יצא" קתני, והיינו דיעבד. ע"כ. וכתב עוד במ"ב סקנ"ט בשם הפמ"ג דאלו שמכים על המן יוצא שחרם בהפסד שמבלבלים הרבה. ושם בשער הציון נו' כתב דאף אם הש"ץ שותק בשעה שמכים, גם זה אינו נכון שאסור להפסיק יותר מכדי נשימה. וע"כ במ"ב סימן תרפט סק"ח שכתב, ועכשיו בעו"ה נהפוך הוא שמלבד שאינם שומעים, אלא הם מבלבלים, שגם הגדולים אינם יכולים לשמוע, וכל ביאתם הוא רק להכות את המן, ובה אין האב מקיים מצות חינוך כלל, ובאמת מצד מצות חינוך צריך כל אב להחזיק בניו הקטנים אצלו ולהשיג עליהם שישמעו הקריאה וכשיגיע הקורא לזכור שם המן האגני רשאי הקטן להכותו כמנהגו, אבל לא שיהיה זה עיקר הבאת הקטן לביה"מ. ע"כ. וכ"פ מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל (חזו"ע פורים עמוד סב) וכתב על זה בחומרא רבה והביא מהרב שלמי ציבור (דף שכח ע"ד) שהמביאים תינוקות בבית הכנסת ומרעישים בהכאת המן ידאגו מן הפורענות, ועל גדולי ישראל למהות בזה שזהו קלות ראש בבית הכנסת. ע"ש. ובעיקר יצא קצפו של מרן זצ"ל על אודות מה שהיה מצוי שמרעישים בחומרי נפץ למיניהם באקדחים וקפצונים ואף ביותר מזה, וברוך ה' שמנהג הרע הזה נתבטל כליל, ונשאר רק מה שמרעישים ברגליים וברעשנים וכדומה.

וראיתי לרבינו יוסף חיים זצ"ל בספרו בן איש חי (תצוה יד) שכתב שהיה רגיל להכות ברגלים בשם המן ראשון הכתוב בפסוק "אחר הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא האגני" ובשם המן אחרון שכתוב בפסוק "כי המן בן המדתא האגני צורר כל היהודים" והובא בכף החיים ס"ק קי. וצריך ביאור דסוף סוף הוי הפסק יותר מכדי נשימה.

ובדורנו זה יש ליישב פורתא דהכאה זו חשיבא מעט כצורך מגילה, שהרי הנערים ואף הציבור ברובו מתקשים כידוע לישב כשעה אחת בריכוז מלא מבלי להסיח דעתם, אולם על ידי הכאה הזאת הכאה ראשונה ואחרונה נכנס בליבם שמוחה וזה גורם שיהיו מרוכזים ביתר שאת בכל מקרא המגילה וחשיב כעין צורך המגילה, ודמי להיה קורא המגילה ודורשה וכדברי הרא"ש דאין זה הפסק היות והוא מעניינו של מגילה. ואכן ראיתי בכף החיים ס"ק קו על מש"כ הרמ"א שנוהגים לקרא בקול הד' פסוקים, הביא בשם התניא דאין לא חובה ולא מנהג אלא שמחת התינוקות וקולות לפניהם כדי שישמחו, וגם בראותם שינוי בזה שואלים

מה זאת ומתוך כך אתה בא לספר גבורותיו של הקב"ה למען ישמחו ולמען ילמדו ליראה אותו כל הימים. מטה משה סימן תתר"ג. ע"כ. ובעיקר דין הפסקה יותר מכדי נשימה, הנה כתב הטור, לרבי נתן ז"ל הקורא מגילת אסתר בקהל צריך לסדרה כאחד מפני שהיא איגרת, אבל בנשימה אחת אין צריך אלא עשרת בני המן ועשרת בלבד, הילכך אם מפסיק בין פסוק לפסוק הרשות בידו. ושיעורו בין פסוק לפסוק ובין באמצע הפסוק כדי נשימה בלבד.

וכתב על זה הבית יוסף, כלומר, אין צריך לקרות כל סוף פסוק ותחלת פסוק בנשימה אחת, דאילו כולה בנשימה אחת לא היה צריך לומר, שהרי מילתא דלא אפשר הוא. וזה אינו כדעת הרוקח (סו"ס רלו) שכתב, מנהג שלא לנשום בין פסוק לפסוק לפי שנקראת איגרת. והבית יוסף הביא עוד להרב רבי אברהם אבן עזרא שכתב (פירוש אסתר ט כז) וז"ל: בעבור עזרא הסופר הפסיק הפסוקים ולא היה אחר שנים רבות צוו אבותינו עליהם השלום שלא יפסיק הקורא הפסוק בסוף עכ"ל. ונראה מדבריו כהרוקח שלא יפסיק כלל בין הפסוקים. ובשיירי כנה"ג אות יד נתקשה מאוד בהבנת דבריו ע"ש. אולם הרב מאמר מרדכי סק"י כתב, ואני ראיתי בפירוש הראב"ע שנדפס בכרך קטן שכתוב בסוף הלשון "צוו אבותינו ע"ה שלא יפסיק הקורא אלא בסוף הפסוק" ע"כ. וכן נקט בחזון עובדיה עמוד פו ע"ש.

אולם השבלי הלקט (סימן קצח) כתב על הא דאמרו בגמרא (מגילה כא:) תנו רבנן בתורה אחד קורא ואחד מתרגם ובלבד שלא יהא אחד קורא ושנים מתרגמין, ובנביא אחד קורא ושנים מתרגמין ובלבד שלא יהו שנים קורין ושנים מתרגמין, ובהלל ובמגילה אפילו עשרה קורין ועשרה מתרגמין, מאי טעמא כיון דחביבה יהי דעתיהו ושמעיהו. ומכאן הוכיח רבינו ישעיה זצ"ל מדהיו מתרגמין נראה שלא היו מקפידים שלא לעמוד בסוף פסוק, והקורא אינו מתחיל מקרא שלפניו עד שיתרגמו אותו, דאל"כ יתבלבל המתרגם, שאם יקרא יותר מפסוק אחד לא ידע המתרגם מהיון להתחיל לתרגם ואנה מסיים, אלא ודאי שכך היו עושין, קורא פסוק אחד עד סופו ועומד עד שיתרגם, ועוד חוזר פסוק אחד ובה יתרגם, עד שישלימו המגילה בענין זה. ועוד כתב בשם רבינו שלמה זצ"ל, הקורא את המגילה בציבור רשאי להפסיק בכל מקום שהוא רוצה בין בתחילת הפסוק בין באמצעו, וכן מנהג בשתי הישיבות ובבית רבינו שבבבל. ע"ש. ונראה דעתו דרשאי להפסיק יותר מכדי נשימה אפילו לכתחילה.

ולפי זה יש לומר שסמכו על רבינו ישעיה לקיים המנהג ולא לשנותו. ואכן ראיתי בהערות איש מצליח למשנה ברורה (הערה 4 לס"ק נב) לקיים המנהג להכות את המן מעט. ועוד שם (בהערה 1 לס"ק נט) כתבו המנהג של הבן איש חי ושכן נכון לנהוג בכל מקום.

אשר על כן כל רב תלמיד חכם יראה ויתבונן בדעת אנשי קהילתו, ואם יוכל למנוע ההכאה לגמרי וכפי שעשה מרן מאור ישראל הרב רבינו עובדיה יוסף זצ"ל הנה מה טוב, אולם אם יודע הוא באנשי מקומו שלא יוכלו לשמוע המגילה כתיקנה, ינהיג כמו שעשה הבן איש חי להכות המן ראשון ואחרון, ובפרט במקום שאם לא ינהיגו לעשות כך ליתן לציבור פת בסלו, ילכו הם לשמוע המגילה במקומות זרים אשר שם מכים את המן בלי סוף בהכאות רבות לאין מספר ובכלי משחית, ואין קול הקורא נשמע כלל, וכיון שניתנה רשות להשחית אינו מבחין בין צדיק לרשע ומכים גם על מרדכי וגם על ושתאי ואסתר, ובדרך כלל במקומות הללו אף הקורא עצמו אינו יודע ומבין כלל בטיב ודקדוק הקריאה ואין צריך לומר בניגון הטעמים, ולצערינו אותם המקומות מלאים עד אפס מקום, ולכן יראה הרב להנהיג קהילתו בחכמה ויכו ההמן ראשון ואחרון.

בברכה
אלון בן שבת

מטרות העמידה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

רמח ס"ק ד, והנתה"מ שם ס"ק ד, והחזו"א חו"מ ליקוטים סי' יג סק"ח). אולם ידועים דברי גדולי האחרונים שהביאו ביאורים נוספים ולטענתם מהני אף בבריא. (עי' שו"ת בית מאיר סי' לב, מערכת הקניינים להגר"ש שקופ פ"ז ופ"ח, ודברי משפט סי' רמח). והנה, במקרה שלנו, ראובן היה 'שכיב מרע' בשעה שציווה את צוואתו השנייה, ולפיכך הוא יכול להקנות בצורה כזו של 'אחריר לפלוני', ולפיכך היה צריך להיות הדין שכל הנכסים שנשארו ביד שמעון מאביו - יעברו לידי ארגון החסד אלא שיש כאן פרט שבגללו משתנה כל הדין.

מבואר עוד בגמרא (ב"ב קכט:) שהנותן 'לך, ואחריר לפלוני', אם היה המקבל הראשון אדם הראוי לירש את הנותן, לדוגמא אב הנותן לבנו - אזי הדין הוא 'אין לשני במקום ראשון כלום, שאין זה לשון מתנה אלא לשון ירושה, וירושא אין לה הפסק'. כלומר, אנו אומרים שכוונת הנותן לא הייתה למתנה אלא לירושה, וממילא אין בכוחו לומר שאחר זמן הירושה תפסק, והנכסים יעברו למקבל השני. וכך נפסק בשו"ע (שם) 'ואם היה הראשון ראוי ליורשו, כגון שהיה בן מכלל הבנים, אין לשני כלום', והרמ"א שם הוסיף (מדברי שו"ת הרשב"א סי' תש"ד וב"י בשם הגאונים) 'ואפילו הקדישה אחריו של ראשון, אין להקדש כלום'. והנה נחלקו הראשונים האם דין זה הוא רק באופן שאומר לראוי ליורשו 'נכסי לך', או אפילו כשאומר 'אני נותן לך', שהוא לשון מתנה, ולא ירושה (הר"ן הביא בשם הרשב"ם והר"ה שבכה"ג יש לה הפסק, אך הר"ף והרמב"ם פסקו כדעת הגאונים שבראוי ליורשו אף לשון מתנה הרי היא כלשון ירושה, ואין לה הפסק, ורק אם יאמר במפורש שאינו נותן בתורת ירושה, אלא בתורת מתנה, אזי יש לה הפסק. והריב"ש בס"י קסז כתב שדעת הראב"ד והרשב"א שאף אם יאמר כן במפורש אין זה מועיל, ואין לה הפסק).

ולהלכה פסק השו"ע (שם) שאף כשנותן בלשון מתנה, כיון שהמקבל ראוי ליורשו, הרי היא ירושה שאין לה הפסק (אמנם שם בסעיף ב' פסק שאם אמר במפורש שזה בתורת מתנה ולא תורת ירושה מהני, ודלא כריב"ש). ולפי זה בנידו"ד שראובן נתן לבנו שמעון שהוא ראוי ליורשו, אע"פ שהזוכה אחריו הוא ארגון צדקה, מ"מ להלכה קי"ל כי ירושה אין לה הפסק, ואין לשני כלום, והארגון צדקה לא יכול לתבוע מיורשי שמעון שום נכס אף לא נכסים שנשארו בעין ממה שקיבל שמעון מראובן אביו.

בברכה יגאל אלון ס"ט

שירי המאה פ' המדרח

הרב יוסף חיים בן שבת

הרב שבתאי בוחבוט

הרב שבתאי בוחבוט זצ"ל. נולד בכ"ג שבט תר"ל, 1870 לאמו אסתר ולאביו חכם שלמה, שעלו ממרוקש, שבמרוקו, בשנת תר"ל (1870) ביפו. לצד לימודי התורה למד שפות ממורים פרטיים, ובהמשך למד בבית ספר אליאנס - כל ישראל חברים'. בשנת תרמ"ט (1889) עברה משפחתו לירושלים, ובאותה שנה נשא לאישה את מזל די בוטון. בירושלים למד מפי חכם יעקב מאיר, שלימים מונה לראשון לציון. בשנת תרס"ו (1906) חכם שבתאי בוחבוט מונה לדיין ביפו.

בשנת תרע"ד (1914) עם תחילת מלחמת העולם הראשונה, חכם שבתאי בוחבוט עבר לכהן כרב העיר קיליס (כיום בגבול טורקיה סוריה), בה כיהן עד לשנת תרפ"א (1921).

בשנת תרפ"ד (1924) חכם שבתאי בוחבוט החל לשמש כרבה הראשי של בירות ואב בית הדין שלה. תפקיד אותו נשא עד יום מותו. חכם שבתאי בוחבוט היה דרשן, פייטן ומשורר.

חיבוריו עדיין בכתב יד, ולא זכו לצאת לאור. בין חיבוריו: 'שיר ציון', 'ארץ חפץ', 'תכשיטי הנפש', 'שפתי צדק'.

וז"ל של רבנו: חפצתי לכתוב לו בדבר נחוץ. והוא כי פה מזה איזה שנים בנינו בית הכנסת חדשה שנקראת 'מגן אברהם'. ותקנו הגבאים בהסכמתי לעמוד בקריאת עשרת הדברות ביום חג השבועות ובפרשת יתרו, וסמכתי על כמה ספרים שבכמה מקומות נוהגים כן. וזה מוסיף יקר ופחד ומורא בבית הכנסת. ורבי שמעון בן צמח דוראן במנהגי ארג"ל כתב כי הם נוהגים לעמוד ביום השבועות ובסדר יתרו, לא בסדר ואתחנן. והחולקים על זה סומכים על שבקשו לקובעם בקריאת שמע, אך בטלום מני תרעומת המינים. ועיין באורח חיים סימן קמ"ו סעיף ד', שהביא משם מורנו הרב מאיר מרוטנבורג, שמחמירים לעמוד בכל קריאת ספר תורה. באתי כעת בקצרה, כי העת נחוץ, ובעת אחרת אאריך. רק חפצתי שיתיעץ עם הרב הגדול וכו' הדה"מ מר אביו, שיחיה לימים ארוכים, אם צריך לעשות כך, כי שמעתי כי המקובלים מתנגדים לעמוד על פי שיטת האר"י זצ"ל, ובגין דבריהם שכבר נהגו איזה שנים אם נחוץ לבטל המנהג או אפשר להמשיך והנני מחכה לתשובה. והנני הוגה בדבר שלומי ובנחיצות. (בתוך: חכם עובדיה הדאיה, ישכיל עבדי, חלק ב', סימן א', דף א', עמ' א').

חכם שבתאי בוחבוט נפטר ביום י"ז ניסן תש"ח (1948).

תמצית מההלכה היומית

הרב אברהם כהנא

ברכת כהנים במנחה של תענית: הלכה היא, שבמנחה אין נשיאת כפיים, מפני שבזמן מנחה שותים יין ושיכור אסור בנשיאת כפיים, ואפילו במנחה של תענית אין נושאים כפיים גזרה ממנחה של כל יום. בתענית שאין בה תפילת נעילה, אם היא נעשית סמוך לשקיעה הרי היא דומה לתפילת 'נעילה' ויש בה נשיאות כפיים (שו"ע או"ח קכט, א). נחלקו האחרונים מתי כהנים יכולים לעלות במנחה של תענית: הרוב סוברים ש'סמוך' הכוונה לחצי שעה קודם השקיעה (חזו"ע תעניות, עמ' צד). יש נוהגים לשאת כפיים מזמן פלג המנחה (או"ח ב ח"ב), וקודם לכן לא ישאו כפיים (חזו"ע שם) ויש מי שמתיר לשאת כפיים, אפילו בזמן מנחה גדולה מכיוון שבזמן חכמי הש"ס נהגו לשאת כפיים במנחה של תענית ציבור (חזו"ע או"ח כ).

טלטול מגילת אסתר בשבת: חכמים גזרו שלא יקראו במגילה בשבת, שמא יעביר את המגילה ד' אמות ברשות הרבים (מגילה ד, ב), [ממילא אסור לטלטל את המגילה אפילו בביתו]. נחלקו האחרונים האם הגזירה היתה דווקא ביום פורים שחל בשבת, או שהגזירה היא כללית לכל השבתות. לדעת רוב הפוסקים, האיסור לטלטל מגילה, נאמר בפורים שחל בשבת (חזו"ע פורים, עמ' קז), וממילא מותר ללמוד ממנה בשבת רגילה, ויש אומרים שהגזירה לא לטלטל מגילה היא בכל שבתות השנה (פרי"ח תרפ"ו). ואם פורים חל במוצאי שבת, יראה שלא להכין מקודש לחול (חזו"ע פורים, עמ' קז).

דין המפה והשלחן שעליהם מניחים ספר תורה: הלכה היא, שהשלחן שעליו מניחים את ספר התורה נחשב כ'תשמיש קדושה', ואם הספר תורה מונח על מפה, המפה נחשבת כ'תשמיש קדושה', אך מכיוון שלפעמים נותנים את הספר תורה על השולחן בלי המטפחת גם השולחן נחשב כתשמיש קדושה (שו"ע או"ח קנד, ג; משנ"ב קנד, ו). מכל מקום, נהגו ליהנות בכמה הנאות מהמפה ומהשלחן, מכיוון שאי אפשר ליהנות בזה, 'לב ב"ד מתנה עליהם' שאפשר יהיה ליהנות מהם כדי שלא יבואו בני אדם לידי תקלה (רמ"א או"ח קנד, ח).

הכאה או הישענות על שולחן ספר התורה: יש פוסקים שאסרו להישען על הבימה (משנ"ב קמא, ד בשם הא"ר) אך כנראה בשונה ממה שנהגו (רמ"א קנד, ח), ויש שנוהרו לפרוס מפה על המפה קודם קריאת התורה, כדי שיוכלו להשתמש במפה הראשונה בשימושים אחרים (חזו"ע בדינים והנהגות ו, ט). שימוש מבזוה במפה כגון הכאה על המפה [באופן ישר] אף שזה לצורך מצוה להשקיט את המתפללים יש משווים זאת להכאה על הסידור כדי להשיג שקט ואוסרים (אז נדברו ג, מט) ויש שכתבו שאין למחות במקלים וראוי מראש שיתנו המתנדבים שהמפה תשמש לדברי חול (באר אברהם ט).

זכר עמלק: עקב גירסאות שונות, האם צריך לומר זכר עמלק בציר"י או זכר בסגו"ל, על כן נהגו שהקורא יקרא שניהם לצאת ידי שניהם (משנ"ב תרפ"ח). נחלקו המנהגים כיצד חוזרים: א. רק על המלה זכר (קובץ מבית לוי טו, עמ' טז). ב. על המשפט 'יתמחה את זכר עמלק' (כדי שלא יהיה מצב שהזכיר שם ה' בפסוק שגוי; אגרו"מ או"ח ה כ, לב). ג. על כל הפסוק פעמיים (שלא יהיה הפסק; תשובות והנהגות ה, רכח). מאידך, יש שאינם חוזרים כלל, כמו הקוראים בהברה ספרדית או תימנית, או שהנוסח הנכון הוא זכר עם צירי (מקראות שיש להם הכרע, ב). מספרים על עם הארץ שאמר שאוכלים ב'כורד' שני זיתים: גם מרור וגם מצה, משום שאומרים 'זכר למקדש כהל' (מבשר טוב, עמ' 807).

ז' באדר ברשב"י: בזוה"ק מבואר שרשב"י ומשה רבנו הם בחינה אחת. יום ל"ג בעומר יום ההילולא של רשב"י יחול לעולם ביום שחל בו ז' באדר שהוא יום פטירת מרע"ה, לרמוז שרשב"י הוא ממלא מקומו של מרע"ה (אהלי שם דרוש ג). חסידים ואנשי מעשה משתטחים על ציון רשב"י במירון בז' אדר ויתכן שרשב"י נפטר ביום ז' באדר (אספקלריא 167). יש הנוהגים להתענות בז' אדר ואילו בל"ג בעומר שמחים: א. בפטירת משה נשתכחו 3000 הלכות ואילו בפטירת רשב"י נתגלו סתרי תורה. ב. משה לא זכה להיכנס לא"י, משא"כ רשב"י שמח ביום מיתתו (דיני פסח ושבעות, עמ' שכה).

נבואת הגויים סתומה ולא מפורשת: על הפסוק: "להיות [היהודים] עתידים [למות] ליום הזה" (אסתר ג, יד) אמרו חז"ל: שנבואת הגויים סתומה ויכולה להתהפך עליהם. משל לאדם שהיה מהלך בדרך ונפצעו רגליו, אמר 'הלוואי שהיה לי חמור' עבר איש רומאי אחד שלדה חמורתו עייר אחד, אמר לו: 'קח את החמור והרכב אותו על גבך'. אמר [הגוי] הרי תפילתי נשמעת, אבל אנכי לא שאלתי כהוגן, כלומר לא פירשתי דברי אם ארכוב אני על החמור או ארכיבו עלי והרי תפילתי נהפכה עלי למשחית. אבל בישראל נבואתם מפורשת "להיות היהודים עתידים ליום הזה להנקם מאויביהם" (אסתר רבה ז, כד).

תולעים בקמח: חכמים למדו, שאם התולעים לא שרצו על הארץ, ולא פירשו מהפרי לא נאסרו באכילה. ואם יש ספק אם פירשו או לא, הרי הם נאסרים מספק (שו"ע יו"ד פד, א-ז). דנו הפוסקים בעניין תולעים שיש בקמח שלא פירשו מן הקמח החוצה, אם התולעים נחשבים כמי שלא פירשו, וגי' שיטות בדבר: א. אפילו אם לא פירשו התולעים מן הקמח החוצה, הרי הם אסורים באכילה, כיון שכל גרגיר קמח נידון כפרי בפני עצמו (חכמ"א לח, יא). ב. רק אם התולעים פירשו מהקמח לדופני הכלי הם נאסרים (ש"ך יו"ד פד, טו). ג. אם התולעים גדלים בדבר לח ובקמח שנבלל יפה, זהו דרך גידולם ואף אם פירשו לדופני הכלי, אינם נאסרים, אא"כ התולעים פירשו החוצה ממש (פרי"ח יו"ד פד, יז). מטעם זה, יש שהתירו בשעה"ד לחם שנאפה במאפיה שאין בה השגחה על ניפוי הקמח: שמא מקפידים על ניקיון מטעם חוק המדינה, ושמא התולעים לא פירשו חוץ לקמח, ושמא לא פירשו אלא בכלי של הקמח מבפנים, ושמא נימחו בשעת לישנה (ילקו"י איסו"ה ב פד, לט).

מרבית בשמחה: "כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט, א). ישנם כמה אופנים לשמחה הרצויה באדר: א. להיות שמח במה שיש לו [ולא ישמע דברים עצובים] (שו"ת חת"ס קס). ב. בשתיית יין וכן נהג הסטייפלר (דרך שיחה סו"פ מקץ). ג. מי שיש לו סיום או שמחה יעשהו בחודש אדר (דרך שיחה שם). ד. עיקר הכוונה להסיר מלבו כל עצב ודאגה (הליכות שלמה סופ"ח). ה. בנתינת השקלים כמו שהיה בזמן המקדש (מאמרי שפת אמת, פורים תרמ"א). ו. להרבות בתורה, לתקן המידות, לשמח עניים (אליבא דהלכתא קא). ז. בתפילה והודיה לה' בכל עת ובכל זמן (מאירי תענית כז, ב).

חתונה בפורים: הלכה היא, שמותר לשאת אשה בפורים, שרק ברגל שהוא מהתורה ועוד שהוא שבעה ימים, יש חשש שישהה מלהתחתן עד שיגיע הרגל (שו"ע או"ח תרצו, ח; מג"א תרצו, יח). אמנם יש מחמירים משום שיאין מערבים שמחה בשמחה' (מג"א תרצו, יח).

מטרות העצמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים

בס"ד

ונהפוכו: מסע של מחיית עמלק

הימים הללו של חודש אדר נושאים עמם ניחוח מיוחד. זהו לא רק ריח אוזני ההמן הממלא את הבית או רעש הצלופן הנמתח מעל משלוחי המנות; זהו שפע רוחני שנפתח מלמעלה השמור לימים מסוגלים אלו. עבורנו, כנשים ימים אלו הם חלון הזדמנויות נדיר. זוהי הזדמנות להתבונן בתוכנו ולנקות את רישומו וזכרו של עמלק - אותו "עמלק שבלב".

הספק: האיב השקט של השמחה

כשאנו שומעות את המילה "עמלק", המחשבה נודדת מיד להיסטוריה, אך המקורות מלמדים אותנו שעמלק הוא ביטוי - לנחש הקדמוני- הגורם המחטיא בבריאה, והזירה העיקרית שלו היא הנפש שלנו. עמלק הוא ספק.

שימי לב לקשר הלשוני והמהותי: המילה "ספק" בגימטריה היא "עמלק". הספק הוא המקור העמוק ביותר של העצבות בחיינו. הוא זה שלוחש לנו באוזן כשאנחנו מנסות להתקדם: "האם את באמת שווה?", "האם את מספיק טובה?", "אולי הקב"ה לא באמת מרוצה ממך?". הספק מנקר בתוכנו ומונע מאתנו לראות את נקודות האור הפנימיות שממלאות אותנו. הוא מחשיך את המציאות וגורם לנו להרגיש רחוקות. שימי לב - אותן שאלות יכולות להישאל גם ממקום נקי ולא מסופק - ולכן כל כך קל לו לאחוז בנו.

עלינו להבין, כי המלחמה של עמלק איננה נגדנו; הוא קורא תיגר נגד מלכו של עולם. מטרתו היא להחסיר מהתגלות האלוקות בעולם, למנוע ככל שיעליו ממלכות ה'. כשאנחנו שרויות בספק ובעצבות, אנו נותנות לו, בלי משים, כוח לפעול נגד הקדושה. ולכן, ננצל את השבת ל"בירור": לבדוק מהו הספק המנקר בתוכנו ולעשות לו "התרה" מוחלטת.

כוחה של השמחה שמעל השכל

ימי הפורים, עוד מימי מרדכי ואסתר, גילו לנו כוח מיוחד: כוח של היפוך - להבין שבסוף הכל יכול להתהפך לטובה. היכולת לנצח את עמלק- מגיעה באמצעות העבודה הפנימית לעשות את המוטל עלי ולשחרר. אין זה תלוי בנתוני ההיגיון היבשים. הרי בפורים הכול "נהפך" - השליטה בשונאים הגיעה דווקא מתוך מקום של חוסר אונים לכאורה, ובזכות אותה מסירות נפש קיבלו עם ישראל את התורה מחדש, והפעם מתוך אהבה ושמחה אמיתית.

השמחה של פורים היא שמחה של שלמות. היא היכולת להרגיש שלמה גם כשהמציאות נראית חסרה, כי אנו יודעות שישנה יד מכוונת מעל הכול. אך כדי להגיע לשמחה האמיתית והפנימית הזו, אנו נדרשות ל"התכוונות רגשית". זה לא קורה מאליו; עלינו לשאוף לשם, לכוון לשם ולפעול לשם.

ניהול המחשבה - הסוד להצלחה

רבי נחמן מברסלב מגלה לנו סוד עצום בעבודת הנפש: אין אפשרות ששתי מחשבות יתקיימו במוח ברגע אחד. המוח שלנו עובד כך - שברגע שנכניס מחשבה אחת, הקודמת תצא. זוהי מעין "תחבולה" שבה אנו יכולות להשתמש מול אותו כוח פנימי שמטרתו להחליש אותנו. כשמגיעה מחשבה של ספק, כשאנו שומעות את הדיבור הפנימי השלילי המנסה להפיל אותנו לעצבות, התפקיד שלנו הוא לא בהכרח להילחם בה ישירות, אלא פשוט להכניס משהו במקום. עלינו לקחת מחשבה טובה, מחזקת, מחבקת, ולאחוז בה בכל כוחנו. במקום לחשוב "אני לא מספיקה כלום", נחליף זאת ב"הקב"ה משתעשע בי ומתענג על כל מעשה קטן שלי".

אהבה שאינה תלויה בדבר

השורש העמוק ביותר של הביטחון והשמחה טמון בידיעה אחת פשוטה אך מטלטלת: הקב"ה אוהב אותנו אהבה שאינה תלויה בדבר. הוא בחר בנו להיות

לו לעם סגולה, לא בגלל הישגים כאלו או אחרים, לא בגלל שעמדנו בכל המטלות או שהבית שלנו מתוקתק. הוא בחר בנו פשוט כי אנחנו בניו - "בני בכורי ישראל". הקשר בינינו לבין הקדוש ברוך הוא הוא "קשר של דם", ברית שנכרתה במעמד הר סיני. מי שמפנימה את הידיעה הזו מתפשטת בה החוויה שהיא הכי אהובה בעולם. כשאנו משליכות את כל ה"הבנות" והחישובים שלנו לגבי מה טוב ומה לא, ופשוט צועקות "אבא" בפשטות, אנו מוחצות את ראשו של עמלק. עמלק רוצה שנרגיש שצריך "סיבה" או "תירוץ" כדי להיות ראויות לאהבה; התורה אומרת לנו: אתן ראויות מעצם היותכן.

העיקר הוא העשייה

לפעמים, בתוך המרוץ המטורף של ההכנות - הקניות, הבישולים, התחפושות ועומס - אנחנו מרגישות שאיבדנו את ה"עיקר". אנחנו חוששות שאנחנו לא פנויות להתבונן בגדלות הימים. אבל האמת היא הפוכה: העיקר הוא העשייה. כל תנועה, כל מצווה, כל מעשה שנעשה בשמחה מקרב גאולה. כשאנחנו עוברות ממצווה למצווה, מעשיה לעשיה, גם אם זה נראה "טכני" זה נצחון של המלכת הקב"ה בעולם.

עד כמה אכפת לי ממלכות השם בעולם? שבת זכור מזמינה אותנו לעצור רגע לפני ולהתחבר לאמת הכי שלמה בעולם: "שבחרת בנו מכל העמים".

בואי, נעשה צעד! נחליף את הספק, נאמץ מחשבות של אהבה וביטחון, ונזכור שכל עשייה בשמחה זה מקרב את הגאולה ואת התגלות מלכות ה' בעולם.

יהי רצון שנזכה כולנו לשבת של שמחה ושלמות, ונזכה לראות איך הכול נהפך לטובה!

ליאורה דהן - מנטורית מנטלית לאימהות

050-410-3-421

dahan.liora.co@gmail.com

מטרות העמותה

קמחא
דפסחא

לימוד
שירת
הבקשות
לילדים

בית
הוראה

לימוד
טעמי
המקרא

כולל
אברכים